

II. УКРАЇНСЬКА АЗБУКА.

28. Українська азбука або абетка (з-грецька: альфабет або амьфавіт)¹⁾ налічує 33 значки, з яких 32 віддають приблизно²⁾ всі звуки нашої мови, а один (Ь) має свою окрему службу (§§ 37, 38, 41). Ось вони:

А а (а)³⁾, Б б (бе), В в (ве), Г г (ге), І і (іе), Д д (де), Е е (е), Є є (йе), Ж ж (же), З з (зе), И и (и), Й й (ий), І і (і), Ї ї (йї), К к (ка), Л л (ел), М м (ем), Н н (ен), О о (о), П п (пе), Р р (ер), С с (ес), Т т (те), У у (у), Ф ф (еф), Х х (хе). Ц ц (це), Ч ч (че), Ш ш (ше), Щ щ (шче), Ю ю (йу), Я я (йа), Ь ь (ір або мнякий знак).

III. ЗВУКОВІ І ПРАВОПИСНІ ЗАКони.

29. Як у житті панує безнастанна боротьба за те, щоб легше прожити, так воно і в мові. Не тільки одне слово витискає друге, не тільки одна форма нахабно вдирась ся на місце другої, але „ один звук із другим бореть ся.

А в тій боротьбі один звук потягає за собою другий, один другому подає, кожний віддає денещо зі себе, себто, вони приподібнюють ся (асимілюють ся) до себе (§§ 65, 73), один витискає другий зовсім (§ 62), то знов у тій боротьбі між два звуки всунеть ся третій (§ 65., § 63) і засяде собі місце так, що оба мусять із ним лічити ся . . .

Усе це робить мова, щоб і собі влегчити життя, а людині, що нею говорить, заощадити енергії при порушванні мовних приладів.

Нераз на око видасть ся, що мова замість улегчувати собі роботу, спричинює собі труднощі. Це як до мови. От українська мова, всупереч иньчим, н. пр., московській,

¹⁾ від назв перших двох буквів: *аз, буки* (церковно-слав.), *а, бе* (укр. і загально европ.), *альфа, бета* або по новогрецькому *віта* (грецьк.).

²⁾ Пор. помітки в §§ 17, 24.

³⁾ У дужках назва букви.